

ภูมิอากาศจังหวัดพิจิตร

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดพิจิตรตั้งอยู่บริเวณภาคเหนือตอนล่าง ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 348 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 4,529 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดพิษณุโลก
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดนครสวรรค์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	จังหวัดเพชรบูรณ์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดกำแพงเพชร

ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของจังหวัดพิจิตร โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำสำคัญ 2 สายไหลผ่าน คือ แม่น้ำยมและแม่น้ำน่าน พื้นที่ด้านตะวันออกซึ่งติดกับจังหวัดเพชรบูรณ์จะสูงกว่าบริเวณอื่นและลาดเอียงลงสู่พื้นที่ด้านตะวันตก

สภาวะอากาศทั่วไป

ลักษณะอากาศของจังหวัดพิจิตร ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนปกคลุมประเทศไทย ในช่วงฤดูหนาว ทำให้จังหวัดพิจิตรมีอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดพามวลอากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน ทำให้จังหวัดพิจิตรมีฝนตกทั่วไป

ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดพิจิตร พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคมมีอากาศร้อน ออบอ้าวทั่วไป โดยเฉพาะในเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นระยะที่มีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย อากาศจะเริ่มชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนสิงหาคม

ฤดูหนาว เริ่มประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่มีมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง เดือนที่มีอากาศหนาวที่สุดคือ เดือนธันวาคมและมกราคม

อุณหภูมิ

เนื่องจากจังหวัดพิจิตรอยู่ในภาคเหนือตอนล่าง อุณหภูมิเฉลี่ยจึงค่อนข้างสูงตลอดปี อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี 28.1 องศาเซลเซียส ในฤดูร้อนมีอากาศร้อนอบอ้าว ตลอดทั้งปีมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 32.9 องศาเซลเซียส โดยในเดือนเมษายนมีอากาศร้อนที่สุด แต่อุณหภูมิสูงที่สุดที่เคยตรวจวัดได้ 42.3 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2559 ส่วนในฤดูหนาวมีอากาศหนาวเย็น อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23.3

องศาเซลเซียส โดยมีอากาศหนาวที่สุดอยู่ในเดือนมกราคมและธันวาคม อุณหภูมิต่ำที่สุดวัดได้ในเดือนนี้ 7.5 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2542

ฝน

พิจารณาจากปริมาณฝนของสถานีฝนอำเภอในจังหวัด พบว่าพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอวังทรายพูนมีปริมาณฝนรายปีมากกว่า 1,200 มิลลิเมตร และมากกว่าบริเวณใกล้เคียง โดยพื้นที่อำเภอโพทะเล อำเภอตะพานหินและอำเภอสว่างมีปริมาณฝนเฉลี่ย 1,100 มิลลิเมตร ส่วนบริเวณอำเภอบางมูลนากและโพธิ์ประทับช้างมีปริมาณฝนเฉลี่ยประมาณ 1,000 มิลลิเมตร โดยบริเวณอำเภอเมืองจังหวัดพิจิตร มีปริมาณฝนตลอดปีเฉลี่ย 1264.8 มิลลิเมตร และมีวันฝนตก 125 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดของจังหวัดพิจิตรคือเดือนกันยายน มีปริมาณฝนรวม 315.4 มิลลิเมตร และมีวันฝนตก 21 วัน ปริมาณฝนตกมากที่สุดใน 1 วัน วัดได้ 133.1 มิลลิเมตร เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2543

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนผ่านจังหวัดพิจิตร มีแหล่งกำเนิดจากทะเลจีนใต้และมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก และเคลื่อนมาทางตะวันตกผ่านประเทศเวียดนาม กัมพูชา หรือลาว ก่อนเข้าสู่ประเทศไทย จึงทำให้พายุอ่อนกำลังลงอยู่ในชั้นพายุดีเปรสชัน ซึ่งไม่ก่อให้เกิดความเสียหายจากลมแรงมากนัก แต่จะทำให้มีฝนตกหนักถึงหนักมากจนเกิดน้ำท่วมฉับพลันได้ในบางพื้นที่ ช่วงเวลาที่พายุเคลื่อนผ่านจังหวัดนี้เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคม

จากสถิติในคาบ 66 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 – 2559 มีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนเข้าสู่จังหวัดพิจิตร 4 ลูก โดยเข้ามาในเดือนกันยายน 1 ลูก (2512) และเดือนตุลาคม 3 ลูก (2506, 2507, 2513)

ที่ตั้งของสถานีอุตุนิยมวิทยาพิจิตร

สภาวะอากาศที่จัดทำขึ้นทั้งหมดนี้ได้จากผลการตรวจของสถานีอุตุนิยมวิทยาพิจิตร ซึ่งทำการตรวจสารประกอบอุตุนิยมวิทยาต่าง ๆ วันละ 8 เวลา คือ เวลา 01.00, 04.00, 07.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 และ 22.00 น. แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยังกรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติต่อไป

สถานีอุตุนิยมวิทยาพิจิตร ตั้งอยู่ที่ตำบลโรงช้าง อ.เมือง จ.พิจิตร 66000 มีที่ทำการอยู่ภายในศูนย์วิจัยพืชสวนพิจิตร หรือที่ละติจูด 16 องศา 04 ลิปดาเหนือ และลองจิจูด 100 องศา 03 ลิปดาตะวันออก อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 35 เมตร

หมายเหตุ

- สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2553 (สถานีอุตุนิยมวิทยาพิจิตร เริ่มเปิดทำการเมื่อ พ.ศ. 2535)
- สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ย ใช้ข้อมูลตั้งแต่ พ.ศ. 2535 – 2559

ศูนย์ภูมิอากาศ สำนักพัฒนาอุตุนิยมวิทยา
กรมอุตุนิยมวิทยา
มิถุนายน 2560